

Trouw aan den bond

Een vakbondsspeld door Chris van der Hoef

Ook een klein ding kan heel monumentaal zijn. Dat bewijst het revers-insigne van Chris van der Hoef (1875-1933). Je zou willen dat ons eurodubbeltje er zo uit ziet. Iedere dag de portemonnee induiken om even een glimp van schoonheid op te vangen. Was het maar waar.

Door af en toe een artikel te schrijven over penningen en aanverwant, is er wel eens iemand die, bij het zien van een aantrekkelijke penning of munt, kennelijk aan mijn interesse denkt en dat omzet in een weggeefgebaar. Op deze wijze kwam het ronde revers-insigne van Van der Hoef, ontdekt bij De Looier in Amsterdam, bij mij terecht. Zodoende kan ik dit aardige ANMB-speldje uit 1930 van de Algemene Nederlandsche Metaalwerkers-Bond als sieraad dragen en dagelijks van nabij bewonderen.

Dit insigne waardeert ik niet alleen omdat die van een groot ontwerper is. Ik vind het ding razend knap om het uitgekienende relief, dat op zeer klein formaat 'leesbaar' is in de vormgeving. De monumentaliteit (lees: monumentale mentaliteit van de ontwerper) kan ieder formaat doorstaan. En daarvoor heb je een bepaald talent nodig. Van der Hoef beschikte daarover. Net als bij een ontwerp voor bijvoorbeeld een bekend merkteken (neem dat van de Nederlandse Spoorwegen of van Albert Heijn) blijft de herkenbaarheid helder bestaan, ongeacht het gereduceerde formaat. Vanwege het monumentale raffinement in de grafisch-plastische verhoudingen zou dit insigne op knoopsgatformaat, net zo goed uitvergroot als reclamebord boven de hoofdingang van de metaalbewerkerbond kunnen hangen, zonder dat je het gevoel krijgt dat het een uit de klauwen gelopen vergroting van een

sieraadontwerp is. Daarom laat ik u deze speld zien.

Meestal heeft het werk van Van der Hoef een compositorische samenstelling die door middel van het contrast tussen grote en kleine gedeelten een bepaalde frisheid van partijen weergeeft. In het geval van deze speld: tussen de verbeelde figuren en de tekst. Tekst en onderwerp worden tezamen zo veel mogelijk als aparte gebieden/elementen in het ontwerp ingedeeld. Met de niveauverschillen in het relief gaat dat al net zo. Tekstdelen hebben bij Van der Hoef altijd een functie als partijen die in het ontwerp van meet af aan een plaats krijgen en die de compositie verstevigt. De tekst 'trouw aan den bond' laat zien hoe hij het letterbeeld modelleert naar het gewenste effect, in dit geval een herhaling van het gebaar van de dragende armen. Met andere woorden: het vlak wordt 'versierd' met tekst, dat compositorisch het draaggebaar versterkt. In het ronde vlak kadert hij de twee figuren ermee in, waardoor de mannetorsen niet uit het vlak wegzakken. De gedachte van een onverzettelijke strijdbaarheid, verbeeld door de stramheid in de ruggelings

LUCIE NIJLAND

*ANMB-speld, 1930,
zilver, 15mm (3x ware
grootte)*

verbonden figuren, wordt hiermee nader ondersteund. De beide gebalde vuis-ten onderin het vlak geven daar een horizontale werking, waarmee ze eveneens een stabilisator zijn voor de compositorische afsluiting van de ronde

speld. Om al deze redenen kan ik intens genieten van dit insigne. ■

Lucie Nijland is beeldhouwster, penningmaakster en lid van de redactie van *De Beeldenaar*.

EUROPEES GENOOTSCHAP VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE

de GROOTSTE numismatische vereniging in Vlaanderen

Voor het jaarlijks lidgeld krijgt U:

- **JAARBOEK**
- **DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT**
- **GRATIS TOEGANG** tot de gewone bijeenkomsten van al de aangesloten afdelingen
- **PRIJSVERMINDERING** op de toegangsprijs tot de bijzondere evenementen

Aarzel niet langer: stort vandaag nog € 11 (buiten België € 17) op rekening 000-1614677-15 van het EGMP of contacteer Johnny Bosman, Spaarzaamheidstraat 8, 9330 Aalst; e-mail: JohnnyBosman@skynet.be

WWW.EGMP.be